

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

741

Vragen van het lid **Van Raak** (SP) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *klokkenluider Ad Bos*. (Ingezonden 12 oktober 2007)

1
Hebt u kennis genomen van de tv-uitzending over klokkenluider Ad Bos?¹ Wat is uw reactie op het feit dat Ad Bos noodgedwongen zijn huis heeft moeten verkopen en nu met zijn vrouw en kind in een camper moet leven?

2
Deelt u de conclusie dat de overheid slordig is omgesprongen met een belangrijke klokkenluider? Zo neen, waarom niet? Zo ja, bent u bereid met Ad Bos in gesprek te gaan over een mogelijke schadeloosstelling?

3
Deelt u de mening dat klokkenluiders de samenleving veel geld kunnen besparen doordat misstanden eerder kunnen worden ontdekt en aangepakt? Zo neen, waarom niet? Zo ja, deelt u dan ook de mening dat er best een financiële tegemoetkoming voor klokkenluiders tegenover mag staan, indien zij door juridische procedures in financiële problemen komen?

4
Deelt u de mening dat zonder mensen als Ad Bos misstanden moeilijker of niet boven water

komen? Deelt u de zorg dat de overheid op deze manier een verkeerd signaal afgeeft en klokkenluiders ontmoedigt door hen geen bescherming te bieden? Zo ja, wat gaat u doen om klokkenluiders beter te beschermen? Zo neen, waarom niet? Bent u bereid om een fonds voor klokkenluiders in te richten?

¹ EénVandaag, 10 oktober 2007.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de ministers van Economische Zaken en van Justitie. (Ontvangen 26 november 2007), zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 449, vergaderjaar 2007–2008

1 en 2
De bedoelde tv-uitzending is mij bekend.
De conclusie dat mede gelet op de huidige omstandigheden van de heer Bos de overheid slordig is omgesprongen met (de informatie van) de heer Bos delen wij niet.
De overheid heeft de melding van de heer Bos en de door hem verstrekte informatie serieus genomen en daar ook terdege gebruik van gemaakt. De aanleiding voor het strafrechtelijk onderzoek naar de bouwfraude is begonnen met de schaduwboekhouding van een bouwbedrijf, die door de heer Bos uiteindelijk om niet – aan Justitie is overhandigd. Daarmee heeft de heer

Bos de bouwfraude aan het licht gebracht, waarin hij zelf overigens ook een (strafrechtelijk relevante) rol heeft gespeeld. Op dit moment worden in hoger beroep nog een aantal strafzaken in het kader van de bouwfraude behandeld.
Bemoedigen met de vraag van eventuele schadeloosstelling in een individueel geval, zoals dat van de heer Bos, behoort echter niet tot de taak van het kabinet.

3
Het kabinet deelt de opvatting dat klokkenluiders die op zorgvuldige wijze handelen in beginsel een belangrijke bijdrage kunnen leveren ter ondersteuning van het opheffen van misstanden en de opsporing van strafbare feiten. Of van een belangrijke bijdrage in een concreet geval ook werkelijk sprake is, hangt af van de waarde die de door de klokkenluider verstrekte informatie heeft als bewijsmateriaal voor de betrokken opsporingsinstantie. Voor de kosten van juridische procedures kunnen klokkenluiders van dezelfde voorzieningen gebruik maken als andere justitiabelen die juridische procedures starten. De rechtzoekende klokkenluider heeft, evenals iedere andere rechtzoekende, recht op een toevoeging in het kader van de Wet op de rechtsbijstand, als hij valt binnen de door deze wet gestelde inkomens-vermogensgrenzen. Hij heeft dan recht op gesubsidieerde rechtsbijstand ongeacht of hij eiser of

gedaagde is. De in deze wet gestelde grenzen gelden voor een ieder. De in het kader van de Wet op de rechtsbijstand verleende toevoeging geldt, in geval van een procedure, voor de behandeling daarvan in één instantie (art. 32 Wet op de rechtsbijstand).

Dit betekent dat een rechtzoekende, die aanvankelijk niet in aanmerking kwam voor gefinancierde rechtsbijstand, bij een procedure in een volgende instantie daarvoor wel in aanmerking kan komen indien inmiddels zijn financiële draagkracht is gewijzigd en hij voldoet aan de wettelijke criteria. Het omgekeerde kan zich ook voordoen. Ook is het mogelijk dat een rechtzoekende via een rechtsbijstandsverzekering beroep kan doen op rechtsbijstand. Op grond van artikel 237 lid 1 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering wordt de partij, die bij vonnis in het ongelijk wordt gesteld, veroordeeld in de kosten. Dat biedt de mogelijkheid voor een rechtzoekende klokkenluider om de door hem terzake van een procedure gemaakte kosten gecompenseerd te krijgen.

4

In het algemeen is het van belang dat er zorgvuldig met klokkenluiders wordt omgegaan. Voorkomen moet worden dat potentiële klokkenluiders uiteindelijk terugdeinzen om bepaalde misstanden aan de kaak te stellen. Het is niet zo dat het Nederlandse rechtstelsel klokkenluiders geen bescherming biedt. Het Nederlandse arbeidsovereenkomstenrecht en het algemene verbintenissenrecht bevatten verschillende bepalingen waaraan een zorgvuldig handelende klokkenluider bescherming kan ontlenen tegen benadeling of (financiële) schade. Behalve de arbeidsrechtelijke bescherming kan een klokkenluider via de civiele rechter een verbod vorderen tot het staken van benadelende handelingen en via een actie uit onrechtmatige daad eventuele geleden schade verhalen op zijn (ex-)werkgever. Voor een apart schadefonds of een specifieke vergoedingsregeling voor klokkenluiders bestaat naast de reguliere bescherming die het civiele recht een (potentiële) klokkenluider biedt, geen aanleiding (Kamerstukken II, 2004-05, 28 244, nr. 98, blz. 8).